

Sygn. akt I PZ 9/11

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Józef Iwulski (przewodniczący)

SSN Katarzyna Gonera (sprawozdawca)

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z powództwa S. M.

przeciwko Zarządowi Budynków Miejskich I TBS Spółki z o. o. w G.

o przywrócenie do pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 czerwca 2011 r.,

zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i

Ubezpieczeń Społecznych w G.

z dnia 21 grudnia 2010 r.,

odrzuca zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy w G. – Sąd Pracy postanowieniem z 20 października 2010 r., odrzucił - na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. - pozew S. M. przeciwko Zarządowi Budynków Miejskich I Towarzystwu Budownictwa Społecznego Spółce z o.o. w G. o przywrócenie do pracy.

Sąd Rejonowy stwierdził, że odwołanie powódki wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do jego wniesienia nie może odnieść skutku, ponieważ przedmiotowa sprawa została już prawomocnie osądzona. Wyrokiem z 8 stycznia 2010 r., w sprawie VI P .../09, Sąd Rejonowy w G. – Sąd Pracy oddalił powództwo

S. M. o przywrócenie do pracy w pozwanej Spółce ze względu na wygaśnięcie roszczenia w związku z przekroczeniem terminu do jego wniesienia. Wyrok ten został „utrzymany w mocy” przez Sąd Okręgowy w G., który wyrokiem z 20 maja 2010 r., oddalił apelację powódki.

Zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego wniosła powódka podnosząc, że poprzednie odwołanie wniosła po terminie bez swojej winy, gdyż była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, który nie dotrzymał terminu. Powódka zarzuciła w zażaleniu, że nie można utożsamiać pojęcia strony i pojęcia pracownika; w związku z tym nie można uznać, że zostały spełnione przesłanki z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c., gdyż nie można utożsamiać pełnomocnika z pracownikiem a sprawy przegranej przez pełnomocnika ze sprawą niniejszą, wniesioną przez samą powódkę. W ocenie powódki, skoro art. 265 § 1 k.p. posługuje się pojęciem pracownika a nie strony, to powódce jako pracownikowi przysługuje prawo do domagania się przywrócenia terminu do wniesienia odwołania od wypowiedzenia.

Sąd Okręgowy w G. - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z 21 grudnia 2010 r., oddalił zażalenie.

Sąd Okręgowy przypomniał, że zgodnie z treścią art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. sąd odrzuci (czyli musi odrzucić) pozew, jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona. Powództwo S. M. o przywrócenie do pracy w wyniku wniesienia odwołania od wypowiedzenia zawartej z powódką umowy o pracę, dokonanej przez pozwaną Spółkę - Zarząd Budynków Miejskich I Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółkę z o.o. - w dniu 27 maja 2009 r., było już przedmiotem postępowania sądowego. Wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z 8 stycznia 2010 r., oddalono powództwo skarżącej o przywrócenie do pracy u strony pozwanej, z uwagi na jego wniesienie z przekroczeniem terminu z art. 264 k.p. Apelację powódki od wyroku Sądu Rejonowego oddalił Sąd Okręgowy w G. wyrokiem z 20 maja 2010 r. W toku poprzedniego postępowania Sądy obu instancji analizowały wnikliwie kwestię przywrócenia terminu do wniesienia odwołania od wypowiedzenia umowy o pracę (art. 265 k.p.) i uznały, że powódka nie uprawdopodobniła okoliczności przemawiających za uwzględnieniem tego wniosku i przywróceniem terminu do wniesienia odwołania.

Zażalenie na powyższe postanowienie Sądu Okręgowego wniósł w imieniu powódki jej pełnomocnik, zarzucając: 1) obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 265 § 1 k.p., polegającą na niewłaściwej interpretacji tego przepisu poprzez brak rozróżnienia pojęcia pracownika od pojęcia pełnomocnika strony procesowej, a w konsekwencji uznanie za prawidłowe odrzucenia pozwu na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. przez Sąd Rejonowy w G.; 2) obrazę przepisów postępowania mogącą mieć wpływ na treść orzeczenia, a to art. 378 § 1 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. poprzez nierozpoznanie zarzutu zawartego w zażaleniu w zakresie nierozpatrzenia wniosku o wznowienie postępowania sądowego w sprawie.

Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i merytoryczne rozpoznanie wniosku o przywrócenie terminu oraz zasądzenie od strony pozwanej kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozważenia wymagała przede wszystkim dopuszczalność wniesionego zażalenia.

Zażalenie do Sądu Najwyższego może być wniesione jedynie na te postanowienia sądu drugiej instancji, które są wymienione w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako objęte możliwością zaskarżenia do Sądu Najwyższego.

Zgodnie z art. 394¹ § 1 k.p.c., zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną oraz skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, a także na postanowienie sądu drugiej instancji co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji. Według art. 394¹ § 2 k.p.c., w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, zażalenie przysługuje także na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398¹ k.p.c. (w przedmiocie odrzucenia pozwu lub umorzenia postępowania), a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji. Inaczej

mówiąc, według art. 394¹ § 2 k.p.c., w sprawie kasacyjnej zażalenie przysługuje na postanowienia sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyłączeniem jednak postanowień w przedmiocie odrzucenia pozwu lub umorzenia postępowania (od nich bowiem przysługuje skarga kasacyjna), a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji.

Zaskarżone postanowienie zostało wydane przez Sąd drugiej instancji w wyniku rozpoznania (i oddalenia) zażalenia na postanowienie Sądu pierwszej instancji, którym Sąd ten na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. odrzucił pozew. Zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego jest zatem postanowieniem wydanym w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie Sądu pierwszej instancji w przedmiocie odrzucenia pozwu, co wyklucza możliwość jego zaskarżenia zażaleniem do Sądu Najwyższego. Ten rodzaj postanowień został jednoznacznie i wyraźnie wyłączony z kategorii postanowień zaskarżalnych zażaleniem do Sądu Najwyższego, co wynika z art. 394¹ § 2 k.p.c. Od postanowienia sądu drugiej instancji w przedmiocie odrzucenia pozwu lub umorzenia postępowania może być wniesiona do Sądu Najwyższego skarga kasacyjna na podstawie art. 398¹ k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że postanowieniem sądu drugiej instancji „w przedmiocie odrzucenia pozwu” – kończącym postępowanie – jest między innymi orzeczenie oddalające zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji odrzucające pozew. Od postanowień tych przysługuje skarga kasacyjna jako środek nadzwyczajny, o szczególnej randze, mający zastosowanie tylko do orzeczeń o największym znaczeniu procesowym. Należą do tej grupy orzeczeń – zgodnie z art. 398¹ § 1 k.p.c. – także postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu, a więc orzeczenia rozstrzygające kwestie dotyczące przesłanek procesowych (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 14 lipca 1998 r., I PZ 21/98, OSNAPiUS 1999, nr 15, poz. 490; z 21 marca 2006 r., III CSK 48/06, OSNC 2007, nr 1, poz. 12). Od zaskarżonego postanowienia nie przysługiwało stronie zażalenie, lecz ewentualnie skarga kasacyjna. Pełnomocnik skarżącej dokonał błędnego wyboru środka zaskarżenia.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że niewłaściwy wybór środka zaskarżenia dokonany przez profesjonalnego pełnomocnika (np. skarga kasacyjna zamiast zażalenia albo zażalenie zamiast skargi kasacyjnej) nie może być potraktowany jako mylne oznaczenie pisma procesowego ze skutkami wynikającymi z art. 130 § 1 zdanie drugie k.p.c. W takiej sytuacji mamy do czynienia nie z błędnym oznaczeniem pisma procesowego, lecz z wadliwie dobraną i nieprawidłowo wykonaną czynnością procesową (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 sierpnia 1998 r., II CZ 71/98, OSNC 1998, nr 12, poz. 226; z 9 marca 2000 r., V CZ 28/00, LEX nr 52425; z 19 października 2001 r., I CZ 131/01, LEX nr 553666 i z 24 listopada 2004 r., V CZ 121/04, *LexPolonica* nr 1344295).

Skoro zatem na postanowienie sądu drugiej instancji oddalające zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji w przedmiocie odrzucenia pozwu nie przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego, to wniesiony przez pełnomocnika powódki środek zaskarżenia należało uznać za niedopuszczalny i tym samym podlegający odrzuceniu z mocy art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. i art. 370 k.p.c.

W zażaleniu pełnomocnik powódki zarzucił, że Sąd Okręgowy nie uwzględnił zawartego w jej zażaleniu na postanowienie Sądu Rejonowego „wniosku o wznowienie postępowania”. Skargę o wznowienie postępowania powódka powinna wnieść osobno, nie można zawrzeć skargi o wznowienie postępowania w zażaleniu, są to bowiem dwa zupełnie różne środki prawne.